

Αθήνα, 4 Φεβρουαρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ.Υπουργούς:

- Προστασίας του Πολίτη
 - Υγείας
- Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
- Οικογένειας και Κοινωνικής Συνοχής
 - Ψηφιακής Διακυβέρνησης
 - Εσωτερικών

ΘΕΜΑ: «Σχετικά με την έκρηξη της βίας και της παραβατικότητας ανηλίκων»

Πληροφορούμαστε καθημερινά για ανατριχιαστικά επεισόδια βίας και παραβατικότητας ανηλίκων. Τα στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας είναι σοκαριστικά: ως προς τις ραγδαίες ανοδικές τάσεις (και μάλιστα σε όλο και μικρότερες ηλικίες), ως προς τα μέσα που χρησιμοποιούνται (επικίνδυνα αντικείμενα, μαχαίρια, ακόμη και όπλα), ως προς τη βιαιότητα των επεισοδίων. Οι συλλήψεις των μαθητών, οι βίαιες συμπεριφορές προς κάθε κατεύθυνση πληθαίνουν, με πιο πρόσφατη την άγρια επίθεση που εξαπέλυσαν ανήλικα κορίτσια εναντίον 17χρονης μαθήτριας στη Θεσσαλονίκη, προκαλώντας της κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις και μετατόπιση σπονδύλου.

Στην με αρ.πρωτ.6988/25.06.2025 προηγούμενη ερώτησή μου, είχα αναφερθεί διεξοδικά στην κατακόρυφη ποσοστιαία αύξηση των περιστατικών ανήλικης παραβατικότητας που καταγράφηκαν το 2025, επιβεβαιώνοντας την έξαρση μιας σταθερής, επικίνδυνης και δυνητικά ανεξέλεγκτης τάσης. Στην από 14/07/2025 και με αρ.πρωτ. 7017/4/27615-γ' σχετική απάντηση του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, τονιζόταν ότι προστασία των ανηλίκων αποτελεί προτεραιότητα και αναφερόταν ότι λαμβάνονται *«προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα, τα οποία αναπροσαρμόζονται, επικαιροποιούνται και εντείνονται, κατά περίπτωση, ώστε να καθίστανται λειτουργικά και αποτελεσματικά, πρωτίστως, υπό το πρίσμα της αποτροπής διάπραξης εγκλημάτων από ανήλικους και της επαρκούς προστασίας τους»*.

Ωστόσο, η προαναφερθείσα λειτουργικότητα και η αποτελεσματικότητα βρίσκεται μακριά από τη ζοφερή πραγματικότητα, στην οποία ολοένα και περισσότερο οι ανήλικοι δέχονται ή ασκούν ακραία βία. Από καβγάδες και περιστατικά bullying εντός, εκτός και πέριξ των σχολείων, ξυλοδαρμούς σε πλατείες, στάσεις λεωφορείων κι άλλους δημόσιους χώρους, με συχνή μάλιστα καταγραφή και διαδικτυακή διάδοση σκηνών επιθετικότητας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, μέχρι δράσεις οργανωμένων ομάδων ανηλίκων που ενέχουν χαρακτηριστικά συμμορίας, ακόμη και δολοphonίες ή ανήλικοι που βάζουν τέλος στη ζωή τους γιατί δεν κατάφεραν να βρουν παρηγοριά.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τη νέα έρευνα του Ιδρύματος Friedrich-Ebert-Stiftung που πραγματοποιήθηκε σε πανελλαδικό δείγμα 1000 ατόμων ηλικίας 17 ετών κι άνω, στις εκφάνσεις ανήλικης βίας και παραβατικότητας «ως πιο διαδεδομένη προσλαμβάνεται η βία στον ψηφιακό κόσμο (πχ. διαδικτυακή παρενόχληση, διασυρμός με χρήση εικόνων ή βίντεο) (91,5%), αντανακλώντας πιθανά την εξέχουσα θέση που έχει η ψηφιακή επικοινωνία μεταξύ των νέων στο σύγχρονο κοινωνικό πλαίσιο. Πάνω από δύο στους δέκα θεωρούν ότι έχουν αυξηθεί η ψυχολογική-συναισθηματική βία (πχ. εκφοβισμός, διάδοση φημών) (84,4%), η φυσική βία (πχ. χτυπήματα, σωματικές επιθέσεις) (84,1%) και η λεκτική βία (πχ. βρισιές, υποτιμητικά σχόλια) (81,7%). Ακολουθούν η αυξημένη σεξουαλική βία (πχ. ανάρμοστα αγγίγματα, σεξουαλικές απειλές και εκβιασμοί) (73,1%), η κοινωνική βία (πχ. κοινωνικός αποκλεισμός, ρατσισμός) (67,2%) και τέλος η οικονομική βία (πχ. εκβιασμός, κλοπή χρημάτων ή αντικειμένων) (67,2%)».

Η έξαρση της βίας και της παραβατικότητας των ανηλίκων είναι πολυπαραγοντική, κι ως εκ τούτου τέτοια πρέπει να είναι και η αντιμετώπισή της. Δεν περιορίζεται μόνο σε ατομικούς παράγοντες (ψυχολογικούς και βιολογικούς), αλλά σχετίζεται, μεταξύ άλλων, με το οικογενειακό περιβάλλον. Η επιθετική συμπεριφορά εκδηλώνεται μέσα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, όπου καθορίζεται από κοινωνικούς, οικονομικούς και εκπαιδευτικούς παράγοντες. Η φτώχεια, η επισφάλεια, η σχολική αποσύνδεση, η αποδυνάμωση των δομών ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων και, πρωτίστως, η απουσία συντονισμένης πολιτικής μεταξύ των συναρμόδιων Υπουργείων, επιτείνουν το πρόβλημα.

Προς επίρρωση των παραπάνω, τα ευρήματα της προαναφερθείσας μελέτης θέλουν τη βία των ανηλίκων να αποδίδεται σχεδόν καθολικά σε κοινωνικούς παράγοντες (92,1%), με τους γενετικούς/προκαθοριστικούς παράγοντες να μένουν στο περιθώριο (6,9%). Ως εμφατικοί παράγοντες καταγράφονται οι δυσλειτουργίες στην οικογένεια και η επιδραστική διαμεσολάβηση των ψηφιακών μέσων, με τις κοινωνικές ανισότητες (57,8%) και την ανεργία/εργασιακή ανασφάλεια (55,2%) να εμφανίζονται επίσης ως ουσιαστικοί επιβαρυντές.

Επειδή η Πολιτεία οφείλει να διασφαλίζει την ουσιαστική προστασία των παιδιών.

Επειδή η καταπολέμηση της βίας και της παραβατικότητας των ανηλίκων δεν μπορεί να εξαντλείται στην αστυνομική διαχείριση. Ούτε είναι εφικτή με αναχρονιστικές πρακτικές, μακριά από τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα, την παιδαγωγική σκέψη και τα προηγμένα συστήματα εκπαίδευσης, αλλά απαιτεί μία ολιστική εθνική στρατηγική. Με διατομεακές πολιτικές και δράσεις και με έμφαση στην πρόληψη, την Ψυχική Υγεία, το σχολείο, την οικογένεια.

Επειδή οφείλουμε να προσεγγίσουμε ουσιαστικά τους εφήβους που -εξαιτίας του μεταβατικού αναπτυξιακού σταδίου στο οποίο βρίσκονται- δοκιμάζουν σε ορισμένες περιπτώσεις τα όριά τους κι αναζητούν έντονες συγκινήσεις, γεγονός που μπορεί να τους καταστήσει ευάλωτους.

Επειδή πρέπει να επενδύσουμε επιτέλους στην ενσυναίσθηση και την ψυχική ανθεκτικότητα στο σχολείο, στην οικογένεια, στην κοινωνία.

Επειδή είναι απαραίτητο να εγκύψουμε στη στήριξη των παιδιών που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, μεριμνώντας για τον έγκαιρο εντοπισμό περιστατικών βίας και την απόδοση επανορθωτικής δικαιοσύνης, με τρόπο επωφελή για το θύμα και για τον θύτη.

Επειδή τα ευρήματα της ανωτέρω έρευνας ομολογούν την ανάγκη πρόληψης μέσα από τη στήριξη της οικογένειας και την υποστήριξη κάθε μέλους της στον ρόλο του.

Επειδή η αναπαραγωγή εικόνων βίας μέσω της τηλεόρασης, του διαδικτύου και των social media δύναται να λειτουργήσει ως επιταχυντής παρορμητικών συμπεριφορών, ιδιαίτερα σε εφήβους με μειωμένη ψυχική ανθεκτικότητα ή ανάγκη αναγνώρισης.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

- 1. Ποια μέτρα θα λάβουν για την αντιμετώπιση του προβλήματος που έχει λάβει εκρηκτικές διαστάσεις;**
- 2. Πώς αξιολογούν τη μέχρι σήμερα λειτουργικότητα και αποτελεσματικότητα των δράσεων τους σχετικά με τη βία και την παραβατικότητα των ανηλίκων;**
- 3. Με ποιον τρόπο προτίθενται να διασφαλίσουν τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου, μόνιμου πλαισίου πρόληψης, με τη συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας, της οικογένειας, των υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης;**
- 4. Πώς θα εγγυηθούν ένα ολοκληρωμένο πλέγμα κοινωνικής προστασίας, με ενισχυμένες δημόσιες δομές;**
- 5. Προτίθενται να διασφαλίσουν σχολικούς ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς σε όλα τα σχολεία, όλων των βαθμίδων, και σε μόνιμη βάση;**
- 6. Σε ποιες ενέργειες θα προβούν για την ουσιαστική στήριξη των εκπαιδευτικών;**

7. Προτίθενται να αξιολογήσουν ενέργειες (όπως την ένταξη ειδικού μαθήματος στο σχολικό πρόγραμμα), ώστε να καλλιεργηθεί η ατομική ενσυναίσθηση προς αποτροπή τυχόν ατομικής επιθετικής συμπεριφοράς αλλά και ως εργαλείο θεμελίωσης μιας συμπεριφοράς υπέρ του κοινωνικού συνόλου;
8. Ποια ειδικότερα μέτρα θα λάβουν για τη γενικότερη στήριξη σε παιδιά με ευαλωτότητες (φτώχεια, αναπηρία κ.λπ.) ώστε να μη γίνουν θύτες ή θύματα βίας;
9. Ποια μέριμνα θα λάβουν, σε συνεργασία με συναρμόδια Υπουργεία, για την στήριξη της οικογενειακής ζωής μέσω εργασιακών ρυθμίσεων, οικονομικής/στεγαστικής ενδυνάμωσης, καθώς και στοχευμένης ενημέρωσης και συμβουλευτικής γονέων, κηδεμόνων και φροντιστών;
10. Σκοπεύουν να αξιολογήσουν τις πρακτικές εκείνες (όπως λόγου χάρη η αναπαραγωγή σκηνών βίας) που στην ουσία κανονικοποιούν τη βία και να αναλάβουν σχετικές πρωτοβουλίες για την αναβάθμιση του ρόλου των ΜΜΕ, με εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των δημοσιογράφων και του προσωπικού για τη μετάδοση της πληροφορίας και με συνεργασία φορέων με τα ΜΜΕ για ενημέρωση νέων και οικογενειών αναφορικά με την καταπολέμηση της βίαιης ή/και παραβατικής συμπεριφοράς;
11. Ποια άμεσα μέτρα θα λάβουν για την ψηφιακή εκπαίδευση και την προστασία των ανηλίκων στο διαδίκτυο;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Θρασκιά Ουρανία (Ράνια)